

YÖNETMELİK

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında:

İÇ SULARDA ÇALIŞAN GEMİ VE SU ARAÇLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; iç sularda çalışan gemi ve su araçlarının denetim ve belgelendirme işlemlerini yapmak, gemi ve su araçlarının inşası, tadilatı, bakım-onarımı, ölçümü ve kaydı ile bu gemi ve su araçlarında çalışacak asgari personel sayısı ve personele ait yeterliklerin, eğitimlerin, sınavların, belgelendirilmelerin, sağlık durumlarının ve elektronik kayıt işlemlerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, iç sularda çalışan ticari gemi ve su araçları ile bu gemi ve su araçlarının asgari personel donatımı ve çalışan personelini kapsar.

(2) Seferi kısmen de olsa denizde geçen gemi ve su araçları bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

(3) Tatvan Liman Başkanlığı idari sınırlarında çalışan gemi ve su araçları, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

(4) Devletin ve kolluk birimlerinin kullanımında bulunan ve ticari faaliyet göstermeyen gemi ve su araçları ile askeri gemi ve su araçları bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesi, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesi, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 478 inci ve 490 ıncı maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağlama kütüğü: Gemi, deniz ve su aracının kaydedildiği, ana ve yardımcı kütüklerden oluşan elektronik kayıt sistemini ve bağlama kütüğü dosyasını,

b) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

c) Başlangıç sömreyi: İç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi düzenlenmesine yönelik olarak, kara ve su üstü sömreyi yapılarak gemi veya su aracının tahsis edildiği hizmete uygun olup olmadığının sömreyini,

ç) Belediye başkanlığı: Gemi ve su aracının denetim ve belgelendirme işlemlerini yapmak üzere İdarece yetkilendirilmiş belediye başkanlığını,

d) COLREG: 11/3/2024 tarihli ve 8258 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Denizde Çatışmayı Önleme Yönetmeliğini,

e) Fribord boyu: Omurganın üstünden ölçülen en küçük kalıp derinliğinin %85'indeki su hattı üzerindeki toplam boyun %96'sı veya daha büyük ise, aynı su hattı üzerinde baş bodoslamanın ön yüzünden dümen rodu eksenine kadar olan uzunluğu,

f) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun iç suda kürekten başka aletle yola çıkabilen ve ticari amaçla kullanılan her tekneyi,

g) Gemi sevk ve idarecisi: İç sularda çalışan gemiyi sevk ve idare eden kişiyi,

ğ) Gemi yaşı: Omurganın konulma veya blok inşaatının başlangıç tarihinden itibaren hesaplanan zamanı,

h) İç su: Tabii ve suni göller, baraj gölleri, dalyan ve nehirleri,

ı) İç suya elverişlilik belgesi: İç sularda çalışan gemilerden bu Yönetmelik gereklerini sağlayanlara düzenlenen ve şekli İdarece belirlenen belgeyi,

i) İdare: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğünü,

j) Liman başkanlığı: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bölge Liman başkanlıkları ile Liman başkanlıklarını,

k) Su aracı: İç sularda tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılan, suda yüzebilen, gemi dışındaki ticari amaçla kullanılan her türlü vasıtayı,

l) Su aracı uygunluk belgesi: İç sularda çalışan su araçlarından bu Yönetmelik gereklerini sağlayanlara düzenlenen ve şekli İdarece belirlenen belgeyi,

m) Tam boy: 12/3/2009 tarihli ve 27167 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliğinde tanımlanan tam boyu,

n) Yolcu gemisi: On ikiden fazla yolcu taşıyan ticaret gemisini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler ve Sorumluluklar, İnşa ve Tadilat, Ölçüm ve Kayıt

Görev, yetki ve sorumluluklar

MADDE 5- (1) İç sularda çalışan gemi ve su araçlarının bağlama kütüğüne kaydı için başvurular İdarece yetkilendirilmiş belediye başkanlığına yok ise ilgili liman başkanlığına yapılır.

(2) Tam boyu on beş metre ve üzerindeki gemi ve su araçları ile boyuna bakılmaksızın yolcu gemilerinin belgelendirme işlemleri ilgili liman başkanlıklarınca yapılır. İç sulardaki yetkili liman başkanlıkları listesi İdarenin internet sitesinde yayımlanır.

(3) Tam boyu on beş metrenin altındaki yolcu gemisi hariç gemi ve su araçlarının belgelendirme işlemleri belediye başkanlıkları tarafından, yetkili belediye başkanlığı yoksa ilgili liman başkanlığı tarafından yapılır.

(4) 25/9/2014 tarihli ve 29130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği kapsamında belediye başkanlıkları bağlama kütüğü kayıt işlemleri ile denetim ve belgelendirme işlemleri için İdare tarafından yetkilendirilir.

(5) Belediye başkanlıklarında denetim ve belgelendirme işlemleri, lisans, ön lisans mezunu veya denizcilik meslek ve teknik liselerinin denizcilik alanları ile gemi yapım alanları mezunu personel tarafından gerçekleştirilir. Söz konusu personel, ilgili liman başkanlığı tarafından gemi denetimi ve belgelendirmesi hakkında en az üç gün süreli teorik ve pratik eğitime tabi tutulmuş ve sertifikalandırılmış olmalıdır. Sertifikalandırılmış personel, yetkisinin devamı için iki yılı geçmeyen aralıklarla iki gün süreli yenileme eğitimine tabi tutulur.

(6) Belediye başkanlıklarında denetim ve belgelendirme konularında sertifikalandırılmış personelin herhangi bir sebeple görev değişikliği, görevden ayrılması veya yeni personel görevlendirilmesi gibi durumlarda; on beş iş günü içerisinde yeni görevlendirilecek personel bilgileri ile ilgili liman başkanlığına bilgi verilerek yeni eğitim programı yapılır. Aksi durumda, belediye başkanlığının yetkisi, yeni personel sertifikalandırılıncaya kadar askıya alınır.

(7) Belediye başkanlığı, sorumluluk sahası içerisinde bulunan gemi ve su araçlarının denetim ve belgelendirme faaliyetlerini bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yerine getirir.

(8) İdare, gerekli gördüğü hallerde belediye başkanlığına vermiş olduğu yetkiyi iptal ederek farklı bir belediye başkanlığına veya söz konusu iç su bölgesinde ilgili liman başkanlığına geçici veya daimî yetkilendirme yapabilir.

(9) İç sularda çalışan araç ve/veya yolcu taşımacılığı yapan gemi ve su araçlarının; bilet ücreti ve tarifelerini, zaman ve güzergahları ile durak ve park yerlerini ilgili belediye başkanlıkları belirler. Birden fazla belediye başkanlığı sınırlarında yapılan seferler için bu fıkrada belirtilen hususlar, hat sahibinin çalışma/iş yeri açma ruhsatı aldığı belediye başkanlığı tarafından belirlenir.

Gemi ve su araçlarının inşası, tadilatı, bakım-onarımı, ölçümü ve kayıt

MADDE 6- (1) Bu Yönetmelik kapsamında gemi ve su araçlarının inşa, tadilat ve bakım-onarımları 7/11/2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemi ve Su Araçlarının İnşa, Tadilat ve Bakım-Onarım Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

(2) İç sularda çalışan gemi ve su araçları, Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliği hükümleri uyarınca tonilato belgesi almak zorundadır.

(3) İç sularda çalışan gemi ve su araçlarının kaydı, kaydın değiştirilmesi, satışı, terkini ve yenilenmesi Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Sicile kaydı zorunlu olan gemi ve su araçlarının kaydı, kaydın değiştirilmesi, satışı, terkini ve yenilenmesi, liman başkanlıklarının bağlı olduğu sicil limanında 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında yapılır.

(4) Gemi ve su araçlarının sahibi veya kanuni temsilcisi iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi almak için belediye başkanlığına, İdarece yetkilendirilmiş belediye başkanlığı yok ise ilgili liman başkanlığına başvurur. Tam boyu on beş metre ve üzerindeki gemi ve su araçları ile boyuna bakılmaksızın yolcu gemilerinde başvuru doğrudan liman başkanlığına yapılır. Başvuruya istinaden başlangıç sörveyi kapsamında yapılan denetim sonucunda, tekne, makine ve genel donatım bakımından bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun durumda olduğu anlaşılan gemi ve su araçlarına liman başkanlığı/belediye başkanlığı tarafından beş yıl geçerli iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi düzenlenir ve bu belge belediye başkanı veya liman başkanı tarafından imzalanarak talep sahibine verilir.

(5) 18/1/2017 tarihli ve 29952 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiler İçin Yetkilendirilmiş Kuruluşlar Yönetmeliği kapsamında yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından düzenlenmiş geçerli klas sertifikasına sahip gemi ve su araçlarına, ayrıca kara ve su üstü sörveyi yapılmadan, ilgili liman başkanlığı tarafından klas durum sörvey raporunda yazılı süre için, iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi düzenlenir. Ancak yetkilendirilmiş kuruluşların kurallarının denetleme dışında bıraktıkları kısımların denetlenmesi bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

(6) İç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi, yolcu gemileri hariç olmak üzere tam boyu on beş metrenin altındaki gemi ve su araçları için ihtiyaridir ve donatanın talebi halinde düzenlenir.

(7) İç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi alması zaruri olup belgesi olmayan yahut belgesinin süresi bitmiş olan gemilerin faaliyetine izin verilmez. Faaliyet izni verilmeyenlere yönelik takip ve kontrol liman başkanlıklarının idari sahasında liman başkanlığınca diğer iç su alanlarında ise ilgili belediye başkanlığı ve/veya kolluk kuvvetlerince yapılır.

(8) Herhangi bir sebeple bu Yönetmelikte belirtilen niteliklerini kaybetmiş olan gemi veya su aracının iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi, belgeyi düzenleyen belediye başkanlığı veya liman başkanlığı tarafından iptal edilir. Bahse konu gemi ve su araçları tespiti yapan kurum/kuruluş tarafından ilgili belediye başkanlığı veya liman başkanlığına bildirilir. Belgenin geçerlilik süresi içinde niteliklerini kaybetmiş olduklarından şüphe edilen gemi ve su araçları aynı süre içinde tekrar denetlenebilir.

(9) İç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesinin gemi ve su araçlarında bulundurulması zorunludur.

(10) İç sularda bulunan sahipsiz ve başıboş teknelerin akıbeti, ilgili mülki idare Amirliği başkanlığında kurulan ve liman başkanlığı, belediye başkanlığı ve kolluk kuvveti temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından belirlenir.

(11) Fribord boyu yirmi dört metre ve üzerindeki yük ve yolcu gemilerine ulusal yükleme sınırı belgesi verilir. Bu gemiler, 17/11/2009 tarihli ve 27409 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde yer alan yükleme sınırı ile ilgili hususlara uyarlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gemi ve Su Araçlarının Denetimi

Gemi ve su araçlarının genel denetim esasları

MADDE 7- (1) Yolcu kapasitesi on ikiden fazla olacak şekilde belgelendirilecek gemilerin kapasitelerini Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dâhilinde ilgili liman başkanlıkları belirler.

(2) Liman başkanlığı veya belediye başkanlığı tarafından aşağıdaki esaslara göre gemi ve su araçlarının genel denetimi yapılır:

a) İç suya elverişlilik belgesi düzenlenmesine yönelik kara ve su üstü sörveyi ile gemi veya su aracının tahsis edildiği hizmete uygun olup olmadığının tespiti için başlangıç sörveyi gerçekleştirilir.

b) Yolcu gemilerinde iç suya elverişlilik belgesinin devamlılığını ve geminin tahsis edildiği hizmet için yeterliliğinin uygunluğuna yönelik;

1) On yaşına kadar olanlarda kara sörveyi beş yılda bir yapılır.

2) On yaş üzeri yolcu gemilerinde beş yılda bir yapılan kara sörveyine ilave olarak iç suya elverişlilik belgesinin ikinci ve üçüncü yıl dönümleri arasında kara sörveyi veya kamera ile su altı sörveyi yapılır.

3) Beş yıllık belge geçerlilik süresinin her yıl dönümünde su üstü sörveyi yapılır.

c) Yolcu gemisi haricindeki gemilerde iç suya elverişlilik belgesinin devamlılığını ve geminin tahsis edildiği hizmet için yeterliliğinin uygunluğuna yönelik;

1) Kara sörveyi beş yılda bir yapılır.

2) Tam boyu on beş metreden küçük olanlarda su üstü sörveyi beş yılda bir yapılır.

3) Tam boyu on beş metre ve daha büyük olanlarda beş yılda bir yapılan su üstü sörveyine ilave olarak, iç suya elverişlilik belgesinin ikinci ve üçüncü yıl dönümleri arasında su üstü sörveyi yapılır.

ç) Su araçlarının su altı ve su üstü sörveyileri beş yılda bir yapılır ve uygun durumda olduğu anlaşılanlara su aracı uygunluk belgesi düzenlenir.

d) Kara, kamera ile su altı ve su üstü sörveyileri için yıl dönümü tarihleri, iç suya elverişlilik belgesinin geçerliliğinin sona erdiği ay ve günün her yıllık takvimde oluşturduğu tarihlerdir.

(3) Gemi veya su araçlarının sörvey aralığında donatanın başlangıç sörveyi talep etmesi durumunda, başlangıç sörveyileri yapılarak yeni belge düzenlenir.

(4) Belgenin ilk yayımlanmasından sonra gemi veya su aracının, kaza veya olağan üstü nedenlerle karaya çekilmesi halinde donatanın başlangıç sörveyi talep etmesi durumunda, başlangıç sörveyileri yapılarak yeni belge düzenlenir. Başlangıç sörveyi talebi olmaması durumunda mevcut belgenin geçerlilik tarihi esas alınır.

(5) Sörveyilerin belirlenen tarih aralığında yapılmadığı durumlarda iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi geçersiz olur. Bu durumda;

a) Zaman aralığı kaçırılan sörveyde sadece su üstü sörveyi yapılması gerekiyor ise, su üstü sörveyi yapılarak eski belgenin geçerlilik tarihine kadar yeni belge yayımlanır.

b) Zaman aralığı kaçırılan sörveyde kara ve su üstü sörveyi yapılması gerekiyor ise kara sörveyi ve su üstü sörveyi yapılarak eski belgenin geçerlilik tarihine kadar yeni belge yayımlanır. Bu durumda yapılmayan sörvey kara ise kara sörveyi, kamera ise kamera ile su altı sörveyi yapılır.

c) Bu fıkra kapsamında yapılan sörveyler mevcut belgedeki bir sonraki sörvey aralığını değiştirmez ve düzenlenecek yeni belgede mevcut sörvey aralıkları kullanılır.

Gemi ve su araçlarının denetimi teknik kriterler

MADDE 8- (1) Kara sörveyi, aşağıda belirtilen hususlarla ilgili olarak teknenin karada yapılan muayenesidir. Teknenin kara sörveyinin yapılabilmesi için tekne karaya alınmış durumda ve omurga ile su altında kalan yüzeylerinin

ayrıntılı olarak incelenebilmesini temin etmek için, zeminden itibaren yeterli bir yükseklik sağlanmış olmalıdır. Gemi ve su araçlarına yapılacak kara sörveyinin kapsamı, aşağıda belirtilen hususların, Gemilerin Teknik Yönetmeliğinin kara sörveyine yönelik hükümleri doğrultusunda yapılan kontrolü şeklindedir:

- a) Su alıcı ve verici bağlantıları, valfler ve süzgeçler, borda boşaltım ağızları.
- b) Kapılar, pencereler ve lumbuzların su geçmez ve sızdırmazlığı, açma kapama sisteminin faal olarak çalıştığı.
- c) Vardevelalar ve parampetlerin deformasyon ve çürümesi.
- ç) Demir, zincir, ırgat ve bağlama donanımları ve güverte bağlantıları.
- d) Hava firar, iskandil, havalandırma, doldurma devresi ile diğer tüm boru bağlantı ve devrelerinin deformasyon ve çürümesi.
- e) Pervane ve kanatları.
- f) Ana makine ve yardımcılarının sabitleştirme ekipmanları.
- g) Dümen ve yelpazesi ile burç ve yatakları.
- ğ) Geminin dış kaplamaları, postaları, kemereleri, tülaneleri, güverteleri, perdeleri, döşekleri gibi yapısal kısımlarda ve elemanlarında deformasyon olup olmadığının gözle kontrolü, zayıflığından şüphe edilen yerlerin yenilenmesi, ahşap teknelerde kalafatlamamanın yapıldıktan sonra macun ve boyası veya verniklenmesi, fiber teknelerde dış kaplama temizliği yapılması ile tüm gemilerin su altı kesiminin koruyucu boya ile boyanarak gerekli olan tutyaların yerlerine yerleştirilmesi.

h) Sac kalınlık ölçümleri, pervane ve şaft kontrolleri ile demir ve zincirleri.

(2) Yolcu gemileri harici diğer gemi ve su araçlarında sac kalınlık ölçümleri ile demir ve zincirlerin kontrolü on senelik periyotlarda yapılır, ancak tuzluluk oranı binde on beşten yüksek olan doğal göllerde bu fıkrada belirtilen istisnai hüküm uygulanmaz. Geminin kondisyonundan şüphe edilen hallerde yeniden ölçüm talep edilebilir.

(3) Su üstü sörveyi; tekne, makine, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme durumu, seyir teçhizatı ve haberleşme sistemi, sağlık koşulları, yük ve yolcu taşıma kapasiteleri, çevre kirliliğini önleme donanımları ile diğer seyir emniyeti gibi konularda iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesine yönelik hususların kontrolü şeklindedir. Bu kontrol Gemilerin Teknik Yönetmeliği eklerinde yer alan sörvey listelerinden idari liman seferi yapan gemiler için istenen gerekliliklere uygun olarak yapılır.

(4) 6 ncı maddenin beşinci fıkrası hükmü kapsamında, yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenmiş klas sertifikası uyarınca iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi alan gemi ve su araçları, belgelerinin geçerlilik süresi içerisinde klas sertifikasının geçerliliğini yitirmesi halinde, başlangıç sörveyine esas denetimlerle yeniden belgelendirilir.

(5) Ulusal yükleme sınırı belgesi sörveyleri, iç suya elverişlilik belgesi sörveyleri periyodunda yapılır.

Gemi ve su araçlarının denetimine dair diğer hususlar

MADDE 9- (1) Gemi ve su araçlarının iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesinde belirtilen şartlarına uygunluğunun devamından gemi sevk ve idarecisi ile gemi ve su aracı sahibi müteselsilen sorumludur. İç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesinde belirtilen şartları etkileyecek tadilat ve değişimler ilgili liman başkanlığı veya belediye başkanlığı izni olmadan yapılamaz. Başvuru, iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesini düzenleyen kuruma yapılır. Ancak Gemi ve Su Araçlarının İnşa, Tadilat ve Bakım-Onarım Yönetmeliği kapsamında yapılacak tadilat işlemlerinde başvuru ilgili liman başkanlığına yapılır.

(2) Gemi ve su araçları belgelerinde yazılı cins için belirlenmiş faaliyetler dışında kullanılamaz.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan denetimlerde tespit edilen eksikliklerin giderildiğinin kontrolüne yönelik olarak yapılan ilk denetim için herhangi bir sörvey ücreti alınmaz. Ancak sonraki her bir denetimde sörvey yapılan geminin iç suya elverişlilik belgesi/su aracı uygunluk belgesi harcı kadar ilave ücret Bakanlık Döner Sermaye İşletme Dairesi Başkanlığı hesabına yatırılır.

(4) İç sularda faaliyet göstermek üzere belgelendirilen gemi ve su araçları, belgelerinde belirtilen araç ve/veya yolcu sayısı ile yük kapasitesini aşamaz. Gemi ve su aracının bu fıkraya uygun olarak işletilmesinden gemi sevk ve idarecisi ve donatan sorumludur.

(5) Gemi ve su araçlarının teknik yapısı ve özellikleri, seyir mesafesi, iç su yolunun dalga, akıntı, derinlik gibi hidrografik özellikleri, iç su yolundaki gemi ve su aracı trafiği, geminin seyir güzergahındaki emniyetli su derinliği ve yavaşacağı iskele-rıhtım-kıyı tesisinin bulunduğu alandaki su derinliği hususları göz önüne alınarak, her durum için ayrıca olmak üzere, İdare veya İdarenin onayıyla liman başkanı istisnai düzenleme yapabilir.

(6) Gemi ve su araçlarının belgelendirme işlemi İdarenin kurmuş olduğu elektronik belge yönetim sistemi üzerinden yapılır. Sistemde yer almayan belgeler elle (manuel olarak) düzenlenebilir.

(7) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda Gemilerin Teknik Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Çevre denetimi

MADDE 10- (1) İç sularda kullanılacak gemi ve su araçlarında oluşabilecek her türlü atık su ve sintine suyunun arıtıldıktan sonra bile içme ve kullanma suyu rezervuarına boşaltılması yasaktır.

(2) Gemi ve su araçlarında oluşan çöp, pis su ve sintine suyu gibi yağlı atıkların iç sulara boşaltımı veya deşarjı yasaktır. Bu atıkların su çevresini kirletmeyecek şekilde depolanmasının sağlanması ve bertarafı ile ilgili 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ile ilgili mevzuatta tanımlanan usul ve esaslara uyulması zorunludur.

(3) Gemi ve su araçlarında tehlikeli yüklerin taşınmasına ilişkin hususların denetimi liman başkanlıklarının idari sahasında liman başkanlığınca diğer iç su alanlarında ise liman başkanlığı, ilgili belediye başkanlığı ve/veya kolluk kuvvetlerince yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gemi Personelinin Yeterlik Başvuru, Sınav, Belgelendirme ve Kütükleme İşlemleri

Gemi personeli yeterlik başvuru şartları

MADDE 11- (1) İç sularda çalışan gemi ve su araçları, gemi/makine sevk ve idare belgesi ile kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesi sahibi gemiadamları tarafından sevk ve idare edilir.

(2) Ek-1 (A)'da yer alan gemi sevk ve idare belgesi (GSİB) ile Ek-1 (C)'de yer alan makine sevk ve idare belgesini (MSİB) almak isteyenler, on sekiz yaşını doldurmuş ve en az ilköğretim mezunu olmak kaydıyla; Ek-1 (B)'de yer alan kıdemli gemi sevk ve idare belgesi (KGSİB) ile Ek-1 (D)'de yer alan kıdemli makine sevk ve idare belgesini (KMSİB) almak isteyenler ise, gemi sevk ve idare belgesi/makine sevk ve idare belgesi ile iki yıl hizmet yapmak ve sınırlı vardiya zabıtlığı/sınırlı makine zabıtlığı kursunu İdare tarafından yetkilendirilmiş bir eğitim kurumunda başarı ile bitirmek kaydıyla, belediyeye, bir dilekçe ile birlikte aşağıdaki belgeleri sunmaları gerekir:

a) T.C. kimlik belgesi.

b) Öğrenim belgesi örneği.

c) Sağlık raporu.

ç) İki adet fotoğraf.

d) Kıdemli gemi sevk ve idare belgesi için, gemi ve su araçlarında iki yıl görev yaptığına dair liman başkanlığı, belediye veya donatan tarafından onaylanmış hizmet belgesi, Sosyal Güvenlik Kurumu priminin yatırıldığına dair belge ve sınırlı vardiya zabıtlığı kurs başarı belgesi.

e) Kıdemli makine sevk ve idare belgesi için, gemi ve su araçlarında iki yıl görev yaptığına dair liman başkanlığı, belediye veya donatan tarafından onaylanmış hizmet belgesi, Sosyal Güvenlik Kurumu priminin yatırıldığına dair belge ve sınırlı makine zabıtlığı kurs başarı belgesi.

f) 10/2/2018 tarihli ve 30328 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliğinde gemiadamı olabilme şartlarından adli sicil gereklerini sağladığını gösterir adli sicil kaydı.

(3) Gemi personeli, gemi adamları ilgili mevzuatına göre birden fazla yeterliğe sahip olabilir ancak bir gemide aynı anda birden fazla yeterlikle çalışamaz.

(4) Talepleri halinde;

a) Balıkçı gemisi kaptanı ile gemici ve üstü yeterliklere sahip gemiadamlarına GSİB,

b) Yağcı ve üstü yeterliklere sahip gemiadamlarına MSİB,

c) Sınırlı vardiya zabiti ve üstü yeterliklere sahip gemiadamlarına KGSİB,

ç) Sınırlı makine zabiti ve üstü yeterliklere sahip gemiadamlarına KMSİB, doğrudan düzenlenir.

Eğitim, sınav ve belgelendirme

MADDE 12- (1) Belediye, 11 inci maddede belirtilen şartları taşıyan isteklilerin sundukları belgelerin belediyeye onaylı birer suretini, eğitimin ve sınavın yapılacağı tarihten en az on beş gün önce ilgili liman başkanlığına gönderir.

(2) Gemi/makine sevk ve idare belgesi ile kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesi eğitim ve sınavları, ilgili liman başkanlığının belirlediği, birisi başkan olmak üzere sınırlı vardiya zabiti/makinisti ve üzeri bir yeterliğe sahip denizcilik sörvey mühendisi, denizcilik uzmanı, mühendis veya uzman unvanına sahip asgari iki personel ile ilgili belediye başkanlığından bir temsilcinin katılımıyla oluşan komisyonu marifetiyle yapılır. Eğitim ve sınavlar ilgili liman başkanlığında veya liman başkanlığınca uygun görülen yerde yapılır. Ancak İdare eğitim ve yazılı sınavın gerekli nitelikleri haiz uzman ve personelin bulunduğu daha yakın bir liman başkanlığında veya yetkili belediye sınırlarında yapılmasına karar verebilir.

(3) Gemi/makine sevk ve idare belgesi sınavları yazılı ve uygulama sınavı olarak, kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesi sınavları ise sadece yazılı sınav olarak yapılır.

(4) Eğitim ve sınavlar ilgili liman başkanlığı tarafından yılda en az iki defa nisan ve ekim ayları içerisinde bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Gerekli görülen durumlarda ilave eğitim ve sınav yapılabilir. Eğitimler en az otuz iki saatten oluşur ve aşağıdaki konuları içerir:

a) Gemi sevk ve idare belgesi için; COLREG kuralları, seyir, gemicilik, haberleşme, iç sularda emniyet, yolcu ve araç emniyeti.

b) Kıdemli gemi sevk ve idare belgesi için; COLREG kuralları, seyir, gemicilik, haberleşme, iç sularda emniyet, yolcu ve araç emniyeti, yük işlemleri ve gemi stabilitesi, ana/yardımcı makineler ve güncel mevzuat.

c) Makine sevk ve idare belgesi için; ana makine/yardımcı makineler operasyon ve bakımı, elektrik, makine operasyonları, yakıt alımı, sintine/pis su tahliyesi, iç sularda emniyet, yolcu ve araç emniyeti.

ç) Kıdemli makine sevk ve idare belgesi için; ana makine/yardımcı makineler operasyon ve bakımı, elektrik, makine operasyonları, yakıt alımı, sintine/pis su tahliyesi, iç sularda emniyet, yolcu ve araç emniyeti ve güncel mevzuat.

(5) Eğitim akabinde en az elli sorudan oluşan, dört seçenekli, çoktan seçmeli test yöntemiyle yazılı sınav yapılır. Yazılı sınavda başarılı olmak için yüz üzerinden en az altmış puan almak gerekir.

(6) Yazılı sınavda başarılı olan adaylara yönelik, gemi/makine sevk ve idare belgesi için liman başkanlığı ve belediye başkanlığınca belirlenecek olan bir gemide ayrıca bir uygulama sınavı yapılır. Uygulama sınavı, sınav komisyonu tarafından adaylara ayrı ayrı olacak şekilde, güverte için dümen tutma, genel denizcilik bilgisi ve uygulamaları, manevra, COLREG konuları; makine için ise makine operasyonları, elektrik, yağ-yakıt işlemlerini içeren konular üzerinden yapılır. Uygulamalı tekne kullanma sınavında başarılı olmak için yüz üzerinden en az altmış puan almak gerekir. Uygulama sınavında başarılı olan adaylar gemi/makine sevk ve idare belgesi almaya hak kazanırlar.

(7) Sınav sonuçları ilgili liman başkanlığında ilan edilir.

(8) Sınavı kazananlar için, ilgili liman başkanlığında evrakların muhafaza edildiği bir sicil dosyası ve personel kütüğü oluşturulur. Gemi/makine sevk ve idare belgesi veya kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesi almaya hak kazananlar ya da yenileme talepleri olumlu karşılananlar için, ilgili liman başkanlığı söz konusu belgeyi düzenleyerek doğrudan teslim eder.

(9) Bu madde kapsamındaki uygulama sınavı hariç olmak üzere diğer eğitim ve sınavlar, İdare tarafından elektronik ortamda da yapılabilir.

(10) Gemi/makine sevk ve idare belgeleri ile kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgeleri beş yıl geçerlidir. Bu sürenin bitiminde, talep edilmesi ve bu Yönetmelik kapsamındaki gemi ve su araçlarında belge süresi içerisinde en az on iki ay görev yaptığının veya başvuru tarihi itibarıyla son altı ay içerisinde üç ay görev yaptığının dair liman başkanlığı, belediye veya donatan tarafından onaylanmış hizmet belgesi, Sosyal Güvenlik Kurumu priminin yatırıldığına dair belge ile son altı ay içerisinde alınmış sağlık raporu sunulması halinde belgeler yenilenir.

(11) Gemi/makine sevk ve idare belgesi ile kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesi almak isteyen adaylar tarafından Bakanlık Döner Sermaye İşletme Dairesi Başkanlığı hesabına eğitim ve sınav ücreti, sınavlardan başarılı olup belge almaya hak kazananlar tarafından ise belge ücreti yatırılır. Ücret tutarları Bakanlık Oluru ile belirlenir.

Personel kütük defteri

MADDE 13- (1) Gemi/makine sevk ve idare belgesi veya kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgesini vermekle görevli liman başkanlıklarınca Ek-2'de yer alan Gemi ve Su Aracı Personel Kütük Defteri tutulur.

(2) Bu deftere, gemi/makine sevk ve idare belgesinin belgesinde yazılı kayıtlar ile sonraki belge işlemleri yazılır.

(3) Personel kütük defteri İdare tarafından kurulan elektronik sistem üzerinden tutulabilir.

İç sularda çalışacak geminin personel donatımı

MADDE 14- (1) İç sularda çalışacak ticari gemilerde asgari personel donatımı Ek-3'te yer alan tabloya göre yapılır.

(2) Ek-3'te yer alan tabloya ilişkin olarak, aşağıda belirtilen ilave gereklilikler uygulanır veya istisnai hükümler tatbik edilebilir:

a) On ikiden fazla yolcu taşıyan gemilerde her yüz (dahil) yolcu kapasitesi için yukarıdaki listeye bir GSİB yeterliğinde personel ilave edilir.

b) Kıdemli gemi sevk ve idare belgesini haiz personel yerine, sınırlı vardiya zabiti ve üstü yeterlik belgesini haiz personel ile de donatım sağlanabilir.

c) Kıdemli makine sevk ve idare belgesini haiz personel yerine, sınırlı makine zabiti ve üstü yeterlik belgesini haiz personel ile de donatım sağlanabilir.

ç) Gemi sevk ve idare belgesini haiz personel yerine, balıkçı gemisi güverte tayfası veya gemici ve üstü yeterlik belgesini haiz personel ile de donatım sağlanabilir.

d) Makine sevk ve idare belgesini haiz personel yerine, yağcı ve üstü yeterlik belgesini haiz personel ile de donatım sağlanabilir.

e) Kısa mesafe telsiz (KMT) belgesini haiz personel yerine, GMDSS sınırlı telsiz operatörü belgesi (ROC) ve üstü yeterlik belgesini haiz personel ile de donatım sağlanabilir.

f) Herhangi bir çalışmada KMT belgesi mevcut ise, ayrıca KMT belgeli bir personel aranmaz.

g) Yolcu gemileri hariç olmak üzere on metreden küçük ticari tekneler amatör denizci belgesini (ADB) haiz personel ile donatılabilir.

(3) Su araçları, en az bir GSİB ile donatılır.

Kürekli tekne kullanıcıları

MADDE 15- (1) Tam boyu beş metreden küçük olmak kaydıyla, devamlı olarak kürekle sevk ve idare

edilecek kadar küçük olan motorsuz ve yelkensisiz tekneleri idare edeceklerin herhangi bir yeterlik belgesine sahip olmaları zorunlu değildir.

Sağlık yoklaması

MADDE 16- (1) Gemi/makine sevk ve idare belgeleri ile kıdemli gemi/makine sevk ve idare belgelerini alabilmek için sunulması gereken sağlık raporunda, ilgili mevzuata göre B sınıfı sürücü belgesinin düzenlenmesinde esas alınan sağlık şartları aranır. Sürücü olabileceğine dair sağlık raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarından alınacak olan sağlık raporları beş yıl süre ile geçerli kabul edilir. Gemi/makine sevk ve idarecileri ilk belge alırken Sağlık Bakanlığının ilgili mevzuat hükümlerine göre sağlık yoklaması yaptırır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İdari Yapıtlımlar

Gemi ve su araçlarının gözetimi

MADDE 17- (1) Gemi veya su araçları; bağlı oldukları rıhtımda, iskelede, tesiste ve demirde kaptanı, sahipleri veya işleticileri tarafından emniyet açısından devamlı göz önünde ve kontrol altında bulundurulur.

(2) Can ve mal emniyeti ile çevre güvenliğine bir tehdit oluşturabilecek durumlarda ise, gemi veya su aracının sahibi veya işleticisi gerekli olduğu zamanlarda asgari GSİB yeterliğine sahip bir gözcü görevlendirir. Bu araçlar, havanın karanlık olduğu saatlerde aydınlatılır.

(3) İç sularda tehlikeli yükler özel kaplar ve ambalajlar içerisinde, vagonlara veya kamyonlara yüklenmiş olarak ve taşıyan ile taşıtan tarafından gerekli emniyet tedbirleri alınmak kaydıyla; tehlikeli yük kara taşıtlarının sürücülere hariç olmak üzere üzerinde yolcu bulunmayan gemi ve su araçları ile taşınır. Bu taşıma, ilgili liman başkanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yapılır.

(4) Gemi ve su araçlarının sevk ve idarecisi ile sahip ve işleticileri, bu maddede belirtilen konularda ilgili belediye başkanlığına veya liman başkanlığına karşı doğrudan sorumludur.

İdari para cezaları ve diğer idari tedbirler

MADDE 18- (1) Aşağıda belirtilen ihlallerin tespit edilmesi durumunda gemi veya su aracının donatanına, yine aşağıda belirtilen tutarlarda idari para cezası uygulanır:

a) 6 ncı maddenin yedinci fıkrasına aykırı davranılması durumunda beş bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar.

b) 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı davranılması durumunda beş bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar.

c) 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasına aykırı davranılması durumunda beş bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar.

ç) 14 üncü maddeye aykırı davranılması durumunda dört bin Türk Lirasından kırk bin Türk Lirasına kadar.

d) 17 nci maddenin üçüncü fıkrasına aykırı davranılması durumunda üç bin Türk Lirasından otuz bin Türk Lirasına kadar.

(2) Bu madde kapsamında tespit edilen uygunsuzlukların donatan talimatı ile gerçekleşmesi gemiyi sevk ve idare eden kaptanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Gemiyi sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir. Bu maddede belirtilen idari para cezaları ilgili liman başkanlığı tarafından uygulanır. Belediye başkanlığı veya kolluk kuvvetlerince yapılan denetim neticesinde, idari para cezasını gerektirecek bir fiilin tespiti halinde tutulan tutanak ve toplanan diğer deliller ile birlikte ceza işlemi yapılmak üzere ilgili liman başkanlığına gönderilir.

(3) 10 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına yönelik aykırılık tespit edilmesi halinde ilgili gemi veya su aracına yönelik tutanak tutulur, kanıt niteliğindeki unsurlar kayıt altına alınır ve gerekli bildirimler ivedilikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine yapılır.

(4) Bu madde kapsamında belirtilen idari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır.

(5) Verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

(6) İdari yapıtlımların uygulanmasına ilişkin diğer hususlarda 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda yer alan esaslar dikkate alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İç sularda denetim faaliyetleri

MADDE 19- (1) İç sularda çalışan gemi ve su araçları, gemide bulunması gereken belgeler ve teçhizat, gerçekleştirilen faaliyet için belgesinde kayıtlı cinsine uygunluğu, araç ve/veya yolcu sayısı ile yük kapasitesi, gemiadamı donatımı ve çevre kirliliği hususları bakımından liman başkanlıkları, yetkili belediye başkanlıkları ve sorumlu bulunan genel kolluk birimince denetlenir.

Bayrak çekme yükümlülüğü

MADDE 20- (1) Gemi ve su araçları güneşin doğuşu ile batışı arasında Türk Bayrağı çekmek zorundadır. Seyir halinde olan gemi ve su araçları bayraklarını geceleri de çekili bırakabilirler.

Gemi ve su araçlarının adı

MADDE 21- (1) Gemi ve su araçlarının adı ve bağlama kaydı bilgileri, Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliğinin 11 inci maddesi ve 6102 sayılı Kanunun 939 uncu maddesine uygun olarak yazılır.

Özel teknelere ilişkin hükümler

MADDE 22- (1) İç sularda faaliyet gösteren özel teknelerin donatımı ve bunları kullanacak kişilerin yeterlikleri, eğitim ve sınavları ile belgelendirilmeleri hususunda, 18/1/2023 tarihli ve 32077 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Teknelerin Donatımı ve Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23- (1) 31/10/2010 tarihli ve 27745 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Sularda Çalışan Gemi ve İç Su Araçları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) İç sulardaki gemi ve su araçlarının mevcut belgeleri, yıllık sörvey hükümlerine uyulması kaydıyla müteakip başlangıç sörveyine kadar geçerlidir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce İdare tarafından yetkilendirilmiş belediye başkanlıklarının yetki ve sorumlulukları devam eder.

(3) 5 inci maddenin beşinci fıkrasında aranan eğitim kriterlerini haiz personeli bulunmayan yetkilendirilmiş mevcut belediye başkanlıklarına gerekliliği sağlamaları için bir defalığına altı ay süre verilebilir.

(4) 14 üncü maddede belirtilen gemilerin personel donatımı gerekliliği hükümleri 1/3/2025 tarihine kadar uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)